

Martha Wells

THE MURDERBOT DIARIES
VOLUME 1

MARTA VELSA

SLEPKABOTA
DIENASGRĀMATAS

1. GRĀMATA

No angļu valodas tulkojusi
Ieva Melgalve

IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111(73)-3
Ve370

Martha Wells
THE MURDERBOT DIARIES VOLUME 1

All Systems Red
Copyright © 2017 by Martha Wells
Artificial Condition
Copyright © 2018 by Martha Wells
The moral right of the author has been asserted.
All rights reserved.
Translation copyright © 2018

Šis ir daiļliterāras darbs. Visas personas, organizācijas un
notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis.
Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai
citādi pavairot un izplatīt bez apgāda rakstiskas atļaujas ir aizliegts.

Izdevniecība Prometejs
SIA Prometejs AB, Tīla ielā 20
www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojusi Ieva Melgalve
Redaktore Kristīne Zute
Mākslinieks Andis Reinbergs

© Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība Prometejs
ISBN 978-9934-553-28-8
Grāmata iespiesta SIA Jelgavas tipogrāfija

SLEPKABOTS UN TĀ VALODA

Martas Velsas “Slepkabota dienasgrāmatas” (*Murderbot Diaries*, 2018–2019) ir četru īsu romānu sērija, kurai, cerams, piepulcēsies arī pilna apjoma romāns. Šie stāsti ir saņēmuši gan Hugo, gan Nebula godalgas un guvuši kritikas atzinību visā pasaulē. Piedāvājums tulkot šīs grāmatas solīja daudz prieka — ne vien tādēļ, ka tās ir ieturētas labākajās zinātniskās fantastikas tradīcijās, bet arī tādēļ, ka tās, būdamas ārkārtīgi dziļas, uzrakstītas atsperīgā un humorpilnā valodā.

Tulkojot zinātnisko fantastiku, nākas saskarties ar to, ka dažādi termini ir ne vien jāievieš latviešu valodā, bet turklāt jāievieš tā, lai lasītājam tie šķistu *dabiski*, proti, tekstā darbotos nevis kā jaunvārdi, bet gan kā valodas lietotāju jau sen apbružāti, izlocīti un nereti arī mainīti termini. Tipisks piemērs varētu būt apzīmējums “slepkabots”. Protams, šāds vārds būtu radies no vārdiem “bots slepkava”, saīsināti — “slepkavbots”. Bet, lietojot šo vārdu ilgstoši, domāju, tas būtu pazaudējis grūti izrunājamo, neveiklo “v” un ieguvis nedaudz aušīgu un aplamu skanējumu.

Šāda — nedaudz aušīga un aplama — ir arī slepkabota attieksme pret daudziem viņa pasaules aspektiem, kas, ja tiktu uztverti nopietni, nebūtu skatāmi citādi kā vien traģēdija. Šo vieglumu, kas bieži ir vienīgā izdzīvošanas stratēģija, esmu centusies arī atainot latviešu tulkotumā. Iespējams, atšķirībā no angļu valodas mazāk izmantoti sintaktiski paņēmieni un biežāk — leksiski, bet tā jau ir tikai nianse.

Viens no aspektiem, ko bija ārkārtīgi grūti atveidot latviski, ir dzimtes un personvārdu lietojumi. Piemēram, tercera Rami, kuru angļiski apzīmē ar vietniekvārdu “te”, latviski nebūtu uzrunājama ne vīriešu, ne sieviešu dzimtē. Pieņemu, ka lasītājs nemeklēs grāmatu par slepkabotu, lai atklātu, kādā veidā atjautīgā tulkotāja tajā noslepkavo latviešu valodu, tādēļ izvēlējies lietot vietniekvārdu “tiņa” un sieviešu dzimtes galotnes. Tomēr šī noteikti nav kanoniska izvēle.

Līdzīgam apjukumam vajadzētu veidoties ar botu dzimtes apzīmējumiem. Visi boti, lai kāda nebūtu to funkcija, ir būtnes, kam šāds dzimtes apzīmējums nav piemērojams. Tie sevi neidentificē kā cilvēkus vai personas, kam dzimte varētu tikt piešķirta. Angļiski visu veidu botus apzīmē ar vārdu “it”; latviskajā tulkojumā es izvēlējos “tas” vai “tā” atkarībā no tā, vai tas ir “bots” (“tas”) vai “Vienība” (“tā”).

Ceru, ka man ir izdevies tulkojumā sniegt priekšstatu par oriģināla dinamisko, atsperīgo valodu, kurā izdodas gan pašironiski joki, gan pēkšņas dziļu emociju atblāzmas. Tāpat ceru, ka lasītājam Slepkabots — šī grāmata un arī nākamās — sniegs patiesu lasītprieku!

*Tulkotāja
Rīgā, 2019*

KRĪZE VISĀS SISTĒMĀS

PIRMĀ NODAĻA

Es būtu varējis kļūt par masu slepkavu, jo biju uzlauzis savu vadības moduli, bet tad atklāju, ka man ir piekļuve visiem uzņēmuma satelītu translētajiem izklaides kanāliem. Kopš tā laika ir pagājuši krietni vairāk nekā 35 000 stundu vai apmēram tā, un necik daudz galinājis es neesmu. Toties esmu patērējis, nez, drusku mazāk par 35 000 stundu filmu, seriālu, grāmatu, izrāžu un mūzikas. Kā bezsirdīga, slepkavnieciska mašīna es biju īsta izgāšanās.

Es arī turpināju darīt savu darbu, tagad ar citu līgumu, un cerēju, ka Dr. Volesku un Dr. Baradvaja drīz piebeigs izpēti, lai mēs varētu atgriezties mītnē un es varētu noskatīties “Mēness patvēruma lēkta un rieta” 397. sēriju.

Atzīstu, ka nebiju uzdevuma augstumos. Līdz šim darbs bija bijis garlaicīgs, un es jau apsvēru, vai varētu nogrūst statusa paziņojumu kanālu fona darbībai, lai mēģinātu piekļūt izklaides kanāla mūzikai tā, ka CentrSistēma nepamanītu papildu aktivitāti. Laukā tas bija grūtāk izdarāms nekā mītnē.

Šī apskates teritorija bija zemes gabals tuksnesīgā piekrastes salīnā, kur viļņojās zemi, plakani pakalni un auga bieza, zaļganmelna zāle, kas sniedzās man līdz potītēm; nekādas dižās floras vai faunas, ja neskaita saujīņu dažādu izmēru putnveidīgu radījumu un kaut kādas pufīgas peldošas radības, kas, ciktāl zināms, bija nekaitīgas. Krastu izraibināja milzīgi,

tukši krāteri, un vienā no tiem paraugus vāca Baradvaja un Volesku. Planētu apvija gredzens, kas, no mūsu pozīcijas skatoties uz jūras pusi, aptvēra horizontu. Vēros debesīs un domās bakstīju izklaides kanālu, un tad krātera dibens uzgāja gaisā.

Es pat necentos dot verbālu trauksmes signālu. Aizsūtīju vizuālos datus no lauka kameras uz Dr. Mensas kanālu un lecu lejā krāterī. Rāpjoties lejup pa smilšaino nogāzi, es jau dzirdēju, kā avārijas saziņas kanālā Mensa auro kādam, lai tūlīt pat dabū gaisā divplāksni. Viņi bija kādu desmit kilometru attālumā — strādāja citā salas daļā —, tā ka nekādīgi nevarēja te ierasties laikā, lai kaut ko saglābtu.

Manā kanālā iegāzās pretrunīgi rikojumi, bet es tiem nepievērsu uzmanību. Pat ja nebūtu uzlauzis savu vadības moduli, avārijas kanāls bija prioritāte, un arī tajā valdīja haoss — CentrSistēma vienlaikus pieprasīja informāciju un sūtīja datus, ko man tajā brīdī nevajadzēja, un Mensa sūtīja man divplāksņa telemetrijas ziņas. Tās man arī nevajadzēja, bet vismaz viņu ignorēt bija vienkāršāk nekā CentrSistēmu, kas mēģināja vienlaikus pieprasīt atbildes un tās sniegt.

Tam visam pa vidu es iegāzos krātera dibenā. Abās rokās man ir iebūvēti nelieli enerģijas ieroci, bet es izvēlējos sev uz muguras piestiprināto milzīgo šaujamo. Bīstamajam radījumam, kas tikko bija izlauzies no zemes, bija riktīgi liela mute, un tā nu es nospriedu, ka man vajag riktīgi lielu ieroci.

Es izvilku no neradījuma mutes Baradvaju un ielīdu viņas vietā pats, tad iegāzu vienu lādiņu lejā rīklē, bet otru tēmēju augšup, tur, kur, kā cerēju, atradās monstra smadzenes. Neesmu drošs, ka viss notika tieši šādā secībā — lai pārliecinātos, man būtu vēlreiz jānoskatās savas kameras ieraksts. Vienīgais, ko es zināju: ka es biju savācis Baradvaju un radījums viņu nebija savācis, un tad tas nozuda atpakaļ alā.

Viņa bija bezsamaņā, cauri tērpam sūcās asinis no milzīgajām brūcēm sānos un kreisajā kājā. Es iesprādzēju ieroci atpakaļ vietā, lai varētu

pacelt Baradvaju abās rokās. Biju pazaudējis kreisās rokas bruņas un krietnu gabalu miesas, bet manas neorganiskās daļas vēl arvien darbojās. No vadības moduļa iegāzās vēl gūzma komandu, un es tās nobāzu malā, pat necenšoties atšifrēt. Baradvaja, kurai nebija neorganisko daļu un kuru tādēļ bija grūtāk salabot, šajā gadījumā noteikti bija prioritāte, un mani galvenokārt interesēja tas, ko avārijas kanālā man skaidroja MedSistēma. Bet vispirms man vajadzēja izdabūt viņu ārā no krātera.

Visa šī pasākuma laikā Volesku sarāvies tupēja uz sadragātajiem akmeņiem un lika biksēs, par ko es nemaz nebrīnījos. Es šajā situācijā biju daudzkārt grūtāk ievainojams nekā viņš, bet baigā sajūsmā par notiekošo nebiju. Es teicu: “Dr. Volesku, lūdzu, nekavējoties dodieties man līdzi.”

Viņš neatbildēja. MedSistēma ieteica izmantot trankvilizatoru injekciju un blablabla, bet es ar vienu roku biju saspiedis Dr. Baradvajas tērpu, lai apturētu asiņošanu, un ar otru roku balstīju viņas galvu, un jebkurā gadījumā man ir tikai divas rokas. Es liku ķiveri atvērties, lai Volesku varētu ieraudzīt manu cilvēka seju. Ja neradījums atgrieztos un vēlreiz mēģinātu man iekost, šī būtu bijusi liela kļūda, jo galvā esošās organiskās daļas man bija vajadzīgas. Modulēju balsi stingru, siltu un maigu un teicu: “Dr. Volesku, viss būs kārtībā, labi? Bet tagad jums jāceļas un jānāk man palīgā aiznest viņu prom no šejienes.”

Tas darbojās. Viņš pietrausās kājās un, vēl arvien drebēdams, tuvojās man. Es pagriezu pret viņu savu neskarto pusi un teicu: “Pieķerieties man pie rokas, labi? Un turieties.”

Volesku veiksmīgi iekabinājās manā elkonī, un es devos augšup pa krātera sienu, vilkdams viņu sev līdzi un piespiedis Baradvaju pie krūtīm. Viņas elpa bija smaga un saraustīta, un es nevarēju dabūt nekādu informāciju no viņas lauka tērpa. Manējais bija saplēsts uz krūtīm, un es padevu vairāk siltuma savam ķermenim, cerot, ka tas varētu kaut ko līdzēt. Kanāls bija pieklusis, jo Mensa bija likusi lietā kapteiņa

priekšrocības, lai pievērtu visu, izņemot MedSistēmu un divplāksni. No pēdējā es dzirdēju tikai visus pārējos komandas locekļus, kas satraukti kušināja cits citu.

Krātera sienas virsma bija pretīga — mīksta zeme un birstoši akmentiņi —, bet manas kājas nebija bojātas un es veiksmīgi nogādāju abus cilvēkus līdz augšai dzīvus. Volesku gribēja sabrukt, tāpēc aizviliņāju viņu vēl dažus metrus no krātera malas, ja nu gadījumā tas, kas nu mita tur apakšā, varētu aizsniegties tālāk, nekā mums šķita.

Negribēju nolikt Baradvaju, jo man vēdera dobumā kaut kas bija pamatīgi sabojāts un es nebiju drošs, ka varēšu viņu atkārtoti pacelt. Patinu lauka kameru nedaudz atpakaļ un redzēju, ka manī bija iedūries zobs — vai varbūt tā bija vica? Vica vai kaut kas cits? Slepka botiem netiek piedāvāts kaut cik pieklājīgs izglītības modulis par tēmām, kas nav slepkavošana, un pat pēdējais ir lētā versija. Kamēr pētīju šo jautājumu CentrSistēmas valodas centrā, netālu nolaidās mazais divplāksnis. Tam nosēžoties zālē, es aizvēru ķiveri un aptumšoju sejsēgu.

Mums bija divi standarta divplāksņi: lielais avārijas situācijām un šis, mazais, lai nokļūtu izpētes vietās. Tam bija trīs kajītes: vidū liela, paredzēta cilvēku komandai, un abās malās divas mazākas kravai, aprīkojumam un man. Pie vadības paneļa sēdēja Mensa. Es devos uz priekšu — lēnāk nekā parasti, jo negribēju pazaudēt Volesku. Traps tikko sāka nolaisties, ārā izlēca Pin-Lī un Arada, un es pārslēdzos uz balss komunikāciju, lai pateiktu: “Dr. Mensa, es nevaru laist vaļā viņas tērpu.”

Pagāja sekunde, līdz Mensa saprata, ko gribu teikt. Viņa strauji atbildēja: “Tas nekas, ienes viņu komandas kajītē.”

Slepka botiem nav ļauts ceļot kopā ar cilvēkiem, un man bija nepieciešama vārdiska atļauja, lai tajā ievilkotos. Tā kā mans vadības modulis bija uzlauzts, patiesībā nekas nevarēja mani atturēt tur iet, bet bija drusku tā kā svarīgi neļaut nevienam — jo īpaši cilvēkiem, kam biju piesaistīts ar līgumu — noprast, ka esmu brīvs. Svarīgi tā kā

līmenī “negribētos, ka manas organiskās daļas iznīcina, bet neorganiskās sadala rezerves daļām”.

Uznesu Baradvaju pa trapu līdz kajītei, kur Overse un Rathi steigīgi atsprādzēja sēdekļus, lai atbrīvotu viņai vietu. Viņi bija noņēmuši ķiveres un atbīdījuši tērpu kapuces, tā ka es varēju pamanīt šausmu pilnās grimases, kad viņi aptvēra, kas palicis pāri no mana torsa un nu rēgojās pa tērpa plīsumiem. Labi, ka biju aiztaisījis savu ķiveri.

Tāpēc man patiesībā patik ceļot kravas nodalījumā. Cilvēki un uzlaboti cilvēki kopā ar slepkabotiem — tas ir neomulīgi. Vai vismaz šim slepkabotam ir neomulīgi. Apsēdos uz zemes, turot Baradvaju klēpī, un pa to laiku Pin-Lī un Arada ievilka iekšā Volesku.

Zāles pleķī, kur Baradvaja un Volesku bija strādājuši pirms došanās pēc paraugiem uz krāteri, bijām atstājuši divas kastes ar aprīkojumu. Normālā situācijā es palīdzētu tās nest, taču MedSistēma, kas caur Baradvajas tērpa atliekām sekoja viņas stāvoklim, diezgan skaidri vēstīja, ka izlaist viņu no rokām būtu slikta doma. Bet neviens pat nepieminēja aprīkojumu. Avārijas situācijā atstāt aiz sevis viegli aizstājamas lietas varētu šķist pašsaprotama rīcība, taču es biju strādājis ar tādiem līgumiem, kur klienti būtu man likuši nolikt zemē asiņojošo cilvēku un iet pēc mantām.

Šī līguma ietvaros Dr. Rathi pietrūkās kājās un teica: “Es paņēmsu kastes!”

Es ieaurojos “Nē!”, ko es nedrīkstu darīt; man vienmēr ar klientiem ir jārūnā ar cieņu pat tad, kad viņi grasās nejauši izdarīt pašnāvību. CentrSistēma to varētu ierakstīt, un tas varētu novest pie vadības moduļa izrakstīta soda, tas ir, ja šis modulis nebūtu uzlauzts.

Par laimi, tajā pašā brīdī pārējie cilvēki iekliedzās “Nē!”, un Pin-Lī piebilda: “Ej dirst, Rathi!” Rathi teica: “Protams, skaidrs, nav laika. Atvainojiet!” un palaida ātro lūkas aizvēršanas sekvenci.

Tā nu mēs nezaudējām trapu, kad no tā apakšas uzradās naidīgais radījums, izgrauzdamies cauri zemei ar milzīgo zobiem vai vicām, vai ko

nu tur pilno muti. Divplākšņa kameras nofilmēja to visā krāšņumā, un sistēma pakalpīgi nosūtīja to uz visu ekrāniem. Cilvēki iekliedzās. Mensa uzdabūja mūs gaisā tik strauji un asi, ka es gandrīz vai saliecos un visi, kas vēl nebija uz grīdas, uz tās nokrita.

Sekojošajā klusumā, kamēr citi atvieglojumā uzelpoja, Pin-Lī teica: “Rathi, ja tu dabūsi galu...”

“Es zinu, tu būsi ļoti pikta uz mani,” Rathi noslīdēja vēl zemāk gar sienu un vārgi viņai pamāja.

“Tā ir pavēle, Rathi, nedabū galu,” no pilota sēdekļa teica Mensa. Viņa izklausījās mierīga, bet man ir prioritāra pieceja drošības kanāliem, un caur MedSistēmu redzēju, kā daudzās viņas sirds.

Arada izvilka pirmās palīdzības aptieciņu, lai mēģinātu apturēt Baradvajas asiņošanu un stabilizēt viņas stāvokli. Es centos pēc iespējas labāk darboties kā mehānisms — saspiedu brūces tur, kur Arada lika, izmantojot sava kritiski sabojātā ķermeņa temperatūru, lai viņai būtu silti, un cenšoties lūkoties lejup, lai neredzētu, kā viņi uz mani blenž.

UZTICAMA VEIKTSPĒJA 60 % LĪMENĪ UN KRĪTAS

Mūsu mītne ir diezgan standartīgs modelis — septiņi savā starpā savienoti kupoli, kas izvietoti samērā klajā laukā pie šauras upes gultnes, gar vieniem sāniem tiem pievienotas elektrības un pārstrādes sistēmas. Mums bija vides uzturēšanas sistēma, bet nebija slūžu kameru, jo planētas atmosfēra bija piemērota elpošanai — tikai ilgtermiņā ne pārāk labvēlīga cilvēkiem. Nezinu, kas tai vainas, — tas ir viens no tiem faktiem, par kuriem man pēc līguma nav jāuztraucas.

Mēs izvēlējāmies šo vietu tādēļ, ka tā ir tieši apskates reģiona vidū. Lai arī klajumā šur tur aug koki, katrs no tiem ir kādus piecpadsmit metrus

augsts, ļoti tievs un ar vienslāņainu, uz sāniem izvirzītu lapotni, tā ka, ja kāds mums tuvotos, šos kokus būtu grūti izmantot kā aizsegu. Protams, mēs nebijām rēķinājušies ar to, ka kaut kas varētu tuvoties pa eju zemē.

Mītnē ir iekārtotas drošības durvis, bet, divplāksnim nolaižoties, CentrSistēma man pavēstīja, ka galvenās durvis jau ir atvērtas. Dr. Guratins jau bija sagatavojis nestuves, kas tuvojās mums. Overse un Arada bija veiksmīgi stabilizējušas Baradvajas stāvokli, tādēļ es varēju nolikt viņu uz nestuvēm un sekot pārējiem mītnē.

Cilvēki devās uz medtelpu, un es apstājos, lai nosūtītu mazajam divplāksnim pavēli aizvērt un aizslēgt durvis, tad aizslēdzu ārējās durvis. Izmantojot drošības kanālu, liku droniem paplašināt novērojamo perimetru, lai varētu ātrāk saņemt brīdinājumu, ja mums tuvotos kaut kas lielāks. Tāpat es pievienoju novērošanu seismiskajiem sensoriem, lai tie mani brīdinātu par neparastiem rādījumiem — gadījumā, ja tas milzenis izdomātu izrakties pie mums pa zemi.

Pēc mītnes drošības pasākumu veikšanas es devos atpakaļ uz tā saucamo drošības gatavības telpu, kur tika uzglabāti visi ieroči, munīcija, perimetra signalizatori, droni un citi ar drošību saistītie piederumi, tostarp arī es. Nometu savu bruņu paliekas un, klausot MedSistēmas rīkojumiem, noklāju visu savainoto pusi ar vielu, kas noslēdza brūces. Nebija tā, ka no manis pilētu asinis, jo manas artērijas un vēnas noslēdzas automātiski, bet skats nebija patīkams. Un turklāt tas sāpēja, lai gan brūču aizdrīvētājs nedaudz arī anestezēja. Es jau biju ar CentrSistēmas palīdzību uzstādījis astoņas stundas ilgu darbības pārtraukumu drošības apsvērumu dēļ, tā ka neviens nevarēja iziet ārā bez manas pavadības, un nu es piešķīru sev atbrīvojumu no darba pienākumiem. Pārbaudīju galveno sakaru kanālu, bet neviens necēla iebildumus.

Biju pārsalis, jo kaut kur pa ceļam mani temperatūras regulatori bija uzdevuši, un virsādas slānis, kas atradās zem manām bruņām, bija sarauts gabalos. Man bija dažas rezerves virsādas, bet tagad to uzvilkt

būtu grūti un nepraktiski. Vēl no drēbēm man bija tikai formas tērps, ko vēl nebiju valkājis, bet arī to es diez vai spētu uzvilkt. (Man nebija nepieciešams formas tērps, jo nebiju veicis patruļas mītnes iekšpusē. Neviena man to nebija prasījis, jo viņu bija tikai astoņi, visi bija draugi, un tā būtu mulķīga resursu — tas ir, manis — šķiešana.) Ar vienu roku parakājos mantu kastē, līdz atradu rezerves aptieciņu, kas bija domāta cilvēkiem un ko es drīkstēju lietot avārijas situācijās, atvēru to un izņēmu izdzīvošanai paredzēto segu. Ietinos tajā un tad ierāpos savas kārbas plastmasas gultā. Ļāvu durvīm noslēgties, un ieslēdzās balta gaisma.

Šeit nebija diez ko siltāk, bet vismaz mājīgāk. Es pievienoju sev labošanas un atjaunošanas vadus, atbalstījos pret sienu un drebēju. Med-Sistēma gādīgi norādīja, ka manas darbības uzticamības līmenis tagad bija 58 procenti un pastāvīgi samazinājās, kas mani nemaz nepārsteidza. Es noteikti varēju salaboties astoņu stundu laikā un varbūt pat ataudzēt lielāko daļu sabojāto organisko elementu, bet, darbojoties 58 procentu līmenī, diez vai varētu šajā laikā veikt kādu analīzi. Tā nu es liku drošības kanāliem mani brīdināt, ja kāds mēģinātu apēst mītni, un pievērsos no izklaides kanāla lejupielādētajam mediju materiālam. Sāpes bija pārāk lielas, lai es spētu koncentrēties uz kaut ko sižetisku, bet draudzīgas skaņas vismaz būtu man kompānija.

Tad pie kārbas durvīm kāds pieklauvēja.

Es blenzu uz tām un saputroju visus savus glīti sakārtotos ieejas datus. Kā pilnīgs idiots teicu: “Ē... jā?”

Dr. Mensa atvēra durvis un pabāza pa tām galvu, lai paskatītos uz mani. Es ne pārāk labi spēju noteikt cilvēku vecumu — neskatoties uz to, cik daudz skatos vizuālas izklaides kanālus. Ļaudis tajos parasti ne pārāk izskatās pēc cilvēkiem īstajā dzīvē, nu, vismaz ne labajās filmās. Mensai bija tumšbrūna āda un gaišāk brūni ļoti īsi apgriezti mati, un es pieņēmu, ka viņa nav jauna, citādi nebūtu vadošā pozīcijā. Viņa teica: “Vai tev viss kārtībā? Redzēju atskaiti par tavu stāvokli.”

“Ē.” Tajā brīdī es sapratu, ka man būtu bijis prātīgāk neatbildēt un izlikties, ka esmu atslēdzies. Savilku segu ap krūtīm, cerot, ka viņa nebūs pamanījusi no tām izrautos gabalus. Tagad, kad mani nesaturēja bruņas, tas izskatījās daudz sliktāk. “Ir labi.”

Jā, es jūtos neveikli, komunicējot ar īstiem cilvēkiem. Tā nav para-
noja par manu uzlauzto vadības moduli, un tā nav viņu vaina — vaina ir manī. Es zinu, ka esmu baismīgs slepkabots, un viņi arī to zina, un tā nu visas puses nervozē, no kā es nervozēju vēl vairāk. Turklāt, ja man nav bruņu, tad tas ir tāpēc, ka esmu ievainots un kuru katru brīdi no manis var atdalīties kāda organiska daļa un noplekšķēt uz grīdas, un to nu neviens negrib redzēt.

“Labi?” viņa novaikstījās. “Atskaitē teikts, ka esi zaudējis 20 procentus no ķermeņa masas.”

“Ataugs,” es atbildēju. Zinu, ka cilvēkam droši vien varētu šķist, ka es mirstu. Mani ievainojumi bija līdzvērtīgi cilvēka stāvoklim, ja tas pazaudētu pāris ekstremitātes un turklāt vēl lielāko daļu asiņu.

“Es zinu, bet tik un tā.” Viņa ilgi skatījās uz mani, tik ilgi, ka es pieslēdzos drošības kanālam no ēstuves, kur grupas neievainotie locekļi sēdēja ap galdu un sarunājās. Viņi apsprieda papildu pazemes faunas varbūtību, kā arī izteica vēlmi pēc apreibinošiem līdzekļiem. Tas šķita diezgan normāli. Mensa turpināja: “Tu ļoti labi izturējies pret Dr. Volesku. Nedomāju, ka pārējie bija aptvēruši... Viņi bija dziļi aizkustināti.”

“Tā ir daļa no avārijas situāciju medicīniskās instruktāžas — upuru nomierināšana.” Savilku segu ciešāk ap sevi, lai viņa neredzētu neko pretīgu. Jutu, ka no kaut kurienes lejāk sūcas šķidrums.

“Jā, bet MedSistēma bija piešķirusi prioritāti Baradvajai un nepārbaudīja Volesku stāvokli. Tā neņēma vērā notikuma radīto šoku un pieņēma, ka viņš spēs doties prom patstāvīgi.”

No sarunas ēstuvē bija skaidrs, ka pārējie bija caurskatījuši Volesku lauka kameras ierakstu. Viņi izteica tādas frāzes kā *es pat nezināju, ka*

tam ir seja. Visu laiku kopš atbraukšanas es biju pavadījis bruņojumā un viņu klātbūtnē nebiju atvēris ķiveri. Tam nebija īpaša iemesla. Vienīgā manis daļa, ko viņi būtu varējuši ieraudzīt, bija galva, un tā ir standarta izlaidums — vidējais cilvēks. Bet viņi negribēja ar mani runāt, un es pilnīgi noteikti negribēju runāt ar viņiem; darba pienākumu laikā tas novērstu manu uzmanību, bet ārpus darba pienākumiem... Es negribēju ar viņiem runāt. Mensa bija mani redzējusi, parakstot īres līgumu. Taču viņa gandrīz nemaz nebija paskatījusies uz mani un es gandrīz nemaz nebiju paskatījies uz viņu, jo, atkārtosos, slepkabots + īsts cilvēks = neomulība. Pastāvīga atrašanās bruņās samazina lieku mijiedarbību varbūtību.

Es teicu: “Daļa no maniem darba pienākumiem ir neklausīties Sistēmas kanālos, kad tie... kļūdās.” Tāpēc arī ir izveidoti konstrukti, DrošVienības ar organiskām daļām. Bet viņai tas būtu jāzina. Pirms viņa piekrita manis piegādei, viņa bija reģistrējusi kādus desmit protesta iesniegumus, mēģinot tikt no manis vaļā. Es viņai to nepārmetu. Es pats arī nebūtu sevi gribējis.

Nopietni, es nezinu, kāpēc es vienkārši nepateicu *laiņni lūdzu* un *lūdzu, dodieties ārā no manas kārbas, lai es varu te mierīgi sēdēt un laist šķidrumu.*

“Labi,” viņa teica un skatījās uz mani laika posmu, kas objektīvi, kā es zināju, ilga 2,4 sekundes, un subjektīvi kādas divdesmit mokošas minūtes. “Satiksimies pēc astoņām stundām. Ja līdz tam tev kaut kas ir vajadzīgs, lūdzu, nosūti man ziņu kanālā.” Viņa pakāpās atpakaļ un ļāva durvīm aizslidēt ciet.

Es sāku prātot, par ko viņi visi tā brīnījās, un pārskatīju incidenta gaitu. Labi, oho. Es, kāpjot augšup pa krātera nogāzi, visu laiku biju runājis ar Volesku. Tobrīd es biju noraizējies par divplākšņa trajektoriju un to, lai Baradvaja nenoasiņo, un par to, kas varētu izlīst no krātera, lai mēģinātu vēlreiz, un tā nu, īsi sakot, nebiju klausījies sevī. Es biju jautājies

Volesku, vai viņam ir bērni. Tas bija sviests. Varbūt biju pārāk daudz skatījies multimedijus. (Viņam bija bērni. Viņam bija četru partneru laulība un septiņi bērni, kas visi bija mājās ar Volesku partneriem.)

Nu gan visi mani procesu līmeņi bija pārāk augsti, lai es varētu pievērsties atpūtas posmam, un es nospriedu, ka tikpat labi varu izmantot laiku un paskatīties pārējos ierakstus. Tad es atklāju kaut ko savādu. CentrSistēma, kas kontrolēja (vai patlaban uzskatīja, ka kontrolē) manu vadības moduli, bija sniegusi pavēli “atcelt”. Tai bija jābūt kļūdai. Tam nebija nozīmes, jo, kad MedSistēma ir prioritārā pozīcijā...

UZTICAMA VEIKTSPĒJA 39 %, SĀKTA STABILIZĀCIJA

AVĀRIJAS LABOJUMU VEIKŠANAI.

OTRĀ NODAĻA

Pamodies es vairāk vai mazāk biju pie vietas, ar 80 % un augošu efektivitāti. Nekavējoties pārbaudīju visus kanālus gadījumam, ja cilvēki gribētu iziet ārā, bet Mensa bija pagarinājusi mītnes drošības režīmu vēl par četrām stundām. Jutos atvieglots, jo tādējādi man pietiks laika tikt atpakaļ līdz 98 procentu līmenim. Bet bija arī ziņa, ka man jādodas pie viņas. Tādu es vēl nekad nebija saņēmis. Varbūt viņa vēlējās izpētīt ziņojumu par planētas bīstamību un noskaidrot, kāpēc tas nebija mūs brīdinājis par naidīgo būtni pazemē. Es pats par to nedaudz brīnījos. Viņu grupu sauca PreservationAux, un tā bija iegādājusies šīs planētas resursu opcijas; apskates ceļojuma mērķis bija noskaidrot, vai būtu vērts likt likmes uz pilnām akcijām. Zināt, ka uz planētas ir radījumi, kas var viņus apēst, kamēr šie mēģina paveikt to, ko nu gribēja paveikt, bija tā kā svarīgi.

Man īpaši nerūp, kas ir mani klienti un ko viņi vēlas izdarīt. Zināju, ka šī grupa bija no brīvpieejas planētas, bet nebiju papūlējies iedziļināties detaļās. Brīvpieēja — tas nozīmē, ka planēta ir teraformēta un kolonizēta, bet ne saistīta ar kādām korporatīvām federācijām. Īsi sakot, brīvpieēja parasti nozīmēja mēslu bedri, tā ka nebiju neko dziļi daudz no viņiem gaidījis. Bet izrādījās, ka strādāt pie viņiem bija pārsteidzoši viegli.

Notīrīju no savas jaunās virsādas visus tur palikušos šķidrumus un izkāpu no kārbas. Tad aptvēru, ka nebiju nolcis vietā savu bruņu gabalus

un tie mētājās pa visu telpu, samirkuši manos šķidrumos un Baradvajas asinīs. Nav nekāds brīnumš, ka Mensa ieskatījās manā kārbā — varbūt viņa domāja, ka esmu tur nosprādzis. Noliku visu pārstrādes nodalījumā, lai sāktu labojumus.

Man bija otrs bruņu komplekts, bet tas vēl arvien bija sapakots un ievietots kravas nodalījumā, tādēļ būtu nepieciešams papildu laiks, lai to izvilktu, veiktu diagnostiku un pielāgošanu. Vilcinājos pirms formas tērpa uzvilšanas, bet drošības kanāls noteikti bija devis ziņu Mensai, ka esmu nomodā, tādēļ man bija jānodas.

Tērpa dizaina pamatā bija izpētes grupas standarta ietērps, un tas bija paredzēts ērtai valkāšanai mītnes iekšpusē: pelekas trikotāžas bikses, T kreklis ar garām piedurknēm un jaka, līdzīga cilvēku un uzlaboto cilvēku valkājamiem treniņtērpiem, kā arī mīksti apavi. Es uzvilku tērpu, savilku piedurknes uz leju, lai noslēptu ieroču atveres apakšdelmos, un devos ārā, uz mītni.

Izgāju cauri divām iekšējām drošības durvīm uz komandas telpām un atklāju, ka viņi sēž centrālajā telpā, saspiezušies ap konsoli, un skatās uz vienu no gaisā pakārtajiem ekrāniem. Tur bija viņi visi, izņemot Baradvaju, kas vēl arvien atradās medicīnas telpā, un Volesku, kas tur sēdēja kopā ar viņu. Uz dažām konsolēm atradās krūzes un tukši pārtikas iepakojumi. Es to visu netīru, ja man netiek dota tieša pavēle.

Mensa bija aizņemta, tādēļ es stāvēju un gaidīju. Rathi uzmeta man skatienu un satrūkās. Es nezināju, kā uz to reaģēt. Tieši tādēļ es dodu priekšroku bruņu valkāšanai arī mītnes iekšpusē, kur pēc tām nav nepieciešamības un tās var pat traucēt. Klienti cilvēki parasti labprātāk izliekas, ka es esmu robots, un to darīt ir vieglāk, ja esmu bruņās. Es ļāvu, lai acis zaudē fokusu, un izlikos, ka nolasu kaut kādus diagnostikas datus.

Rathi acīmredzami satraukti noprasīja: “Kas tas tāds?”

Viņi visi pagriezās un paskatījās uz mani. Visi, tikai ne Mensa, kas sēdēja pie konsoles, pie viņas pieres bija piespiesta saskarne. Bija skaidrs,

ka pat pēc tam, kad bija redzējuši manu seju Volesku video, viņi mani neatpazina bez ķiveres. Tādēļ man nācās uz viņiem paskatīties un teikt: “Esmu jūsu DrošVienība.”

Viņi visi izskatījās satrūkušies un neveikli. Gandrīz tikpat neveikli kā es. Vēlējos, kaut būtu paņēmis tās rezerves bruņas.

Daļēji tas bija tāpēc, ka viņi mani te negribēja. Ne šeit, viņu centrālē, bet šeit, uz viņu planētas. Viens no iemesliem, kādēļ nodrošinājuma sniegšanas uzņēmumam mana klātbūtne ir nepieciešama — vēl bez tā, lai izrakstītu saviem klientiem vēl lielākus rēķinus —, bija tas, ka es visu laiku ierakstīju visas viņu sarunas, kaut gan es nenovēroju neko vairāk kā nepieciešams, lai kaut cik izdarītu savu darbu. Bet uzņēmumam būtu piekļuve visiem šiem ierakstiem un viņi varētu veikt datu rakšanas darbus, lai uzsistu gaisā rezultātu. Nē, viņi to klientiem nesaka. Jā, visi to zina.

Nē, tur neko nevar darīt.

Pēc subjektīvi pusstundas un objektīvi 3,4 sekundēm Dr. Mensa pagriezās, ieraudzīja mani un nolaida saskarni. Viņa teica: “Mēs pārbaudījām šī reģiona bīstamības ziņojumu, lai mēģinātu saprast, kāpēc tas radījums nebija reģistrēts kā bīstama fauna. Pin-Lī domā, ka dati ir mainīti. Vai tu vari izpētīt šo ziņojumu?”

“Jā, Dr. Mensa.” Es to būtu varējis izdarīt savā kārbā, un mēs būtu iztikuši bez šī apkaunojuma. Jebkurā gadījumā es pieslēdzos kanālam, ko viņa skatījās CentrSistēmā, un sāku pārbaudīt ziņojumu.

Būtībā tas bija garš saraksts ar nepieciešamo informāciju un brīdinājumiem par planētu un specifiski to reģionu, kur atradās mūsu mītne, ar uzsvāru uz laikapstākļiem, reljefu, floru, faunu, gaisa kvalitāti, iežiem, iespējamām briesmām, kas ar visu iepriekšminēto saistītas, un saitēm uz detalizētākiem apakšziņojumiem. Dr. Guratins, vismazrunīgākais no grupas, bija uzlabots cilvēks ar pats savu implantētu saskarni. Varēju sajust, kā viņš bakstās pa datiem, kamēr pārējie, kuri izmantoja

skārienjutīgās saskarnes, šķita tikai tāli rēgi. Bet mana datu apstrādes jauda bija lielāka nekā viņam.

Es biju domājis, ka viņiem ir piemetusies paranoja — pat izmantojot saskarnes, ir jālasa vārdi, vēlams, visi vārdi. Reizēm neuzlaboti cilvēki to neizdara. Reizēm to neizdara arī uzlaboti cilvēki. Bet, pārbaudot vispārējo brīdinājumu sadaļu, es pamanīju atšķirību noformējumā. Žigli salīdzinot ar citām ziņojuma daļām, nonācu pie secinājuma, ka, jā, kaut kas ir ticis izņemts, saite ar apakšziņojumu bija pārrauta. “Jums taisnība,” es izklaidīgi teicu, rakājoties pa datu banku un meklējot pazudušo fragmentu. Es nevarēju to atrast — tā nebija tikai pārrauta saite, kāds bija šo apakšziņojumu izdzēsis pavisam. Ņemot vērā planētas pārskata veidu, tam nebūtu vajadzējis būt iespējamam — bet acīmredzot tas tomēr bija iespējams. “Kaut kas ir izdzēsts no brīdinājumiem un no floras un faunas sadaļas.”

Kopumā reakcija uz šo paziņojumu bija diezgan gražīga.

Sekoja skaļa gaušanās no Pin-Lī un Oversees puses, un Rathi parādīja dramatisku žestu, pametot rokas gaisā. Bet, kā jau es teicu, viņi visi bija draugi un daudz mazāk atturīgi nekā mana iepriekšējā līguma grupa. Tādēļ — ja nu jāpiespiež sevi to atzīt — patiesībā es šo līgumu biju izbaudījis līdz pat brīdim, kad kaut kas mēģināja apēst Baradvaju un mani.

Sistēma ieraksta visu, pat guļamkaišu iekšpusi, un es redzu visu. Tādēļ ir vieglāk izlikties, ka es esmu robots. Overse un Arada bija pāris, bet izturējās tā, it kā vienmēr būtu bijušas pāris, un viņu labākais draugs bija Rathi. Rathi bija neatbildēts kaut kas pret Pin-Lī, bet viņš nedarīja muļķības. Pin-Lī bieži vien bija pikta un, kad citu nebija klāt, nereti lidiņāja pa gaisu priekšmetus, bet tas nebija Rathi dēļ. Es domāju, ka uzņēmuma visuredzošā acs viņu ietekmēja vairāk nekā pārējos. Volesku cienīja Mensu tā, ka varētu pat būt iemilējies. Mensu cienīja arī Pin-Lī, bet viņa un Baradvaja laiku pa laikam flirtēja gana omulīgi, lai rastos

iespāids, ka viņas to dara jau labu laiku. Guratins bija vienīgais vienpatis, bet viņam, šķiet, patika uzturēties citu sabiedrībā. Viņam bija raksturīgs viegls, neuzkrītošs smaids, un likās, ka visiem viņš patīk.

Tā bija grupa ar zemu stresa līmeni, viņi nemēdza strīdēties un nenaudojās izklaides pēc, un kopumā viņu sabiedrībā varēja atpūsties — ja vien viņi nemēģināja sarunāties vai citā veidā mijiedarboties ar mani.

Rathi pārtrauca savas nepatikas izpausmes un teica: “Tad mēs nekādi nevaram zināt, vai šis radījums bija novirze no normas vai arī tādi dzīvo visos šajos krāteros?”

Arada, kas bija viena no bioloģijas speciālistiem, teica: “Zini, varu saderēt, ka dzīvo. Ja kāds no lielajiem putnveidīgo pārstāvjiem, ko redzējām skenera datos, bieži nolaižas uz šīm piekrastes salām, tad šie radījumi varētu tos medīt.”

“Tas izskaidro, kādēļ šeit ir tie krāteri,” Mensa domīgāk noteica. “Vismaz viena anomālija ir izprasta.”

“Bet kurš novāca apakšziņojumu?” Pin-Lī ieminējās, un man bija jāpiekrīt, ka tagad šis bija svarīgāks jautājums. Viņa pagriezās pret mani ar strauju kustību, uz kuru es biju iemācījies nereaģēt. “Vai CentrSistēmu var uzlauzt?”

Man nebija ne mazākā priekšstata, vai to var izdarīt no ārpusēs. No iekšpusēs, izmantojot mana ķermeņa iebūvētās saskarnes, to izdarīt bija tikpat viegli kā elpot. Es biju to uzlauzis tajā pašā mirklī, kad tā ieslēdzās, uzstādot mītni. Man tā bija jādara: ja CentrSistēma atbilstoši tās instrukcijām novērotu vadības modeli un manus kanālus, tas novestu pie daudziem nepatīkamiem jautājumiem, kā arī tā, ka es tiktu sadalīts rezerves daļās. “Ciktāl man zināms, tas ir iespējams,” atbildēju. “Bet ticamāk, ka ziņojums bija bojāts, jau pirms jūs saņēmāt to komplektu.”

Ticiet man. Uzņēmums izvēlējās lētāko piedāvājumu.

Sekoja vispārēja gaušanās un vaidēšana par to, kā viņiem jāmaksā milzu cena par draņķīgu aprīkojumu. (Es to neuztveru personiski.) Mensa

teica: “Guratin, varbūt tu un Pin-Lī varat saprast, kas noticis?” Lielākā daļa manu klientu pārzina tikai savu jomu, un nav nepieciešamības nosūtīt apskates braucienā sistēmu ekspertu. Uzņēmums nodrošina visas sistēmas un to perifēriju (medicīnas aprīkojumu, dronus, mani utt.), un tā visa uzturēšana ir daļa no klientu iegādātā komplekta. Bet Pin-Lī, šķiet, bija apdāvināta sistēmu interpretācijas amatiere, kamēr Guratinam ar viņa iekšējo saskarni bija pašam savas priekšrocības. Mensa piebilda: “Kamēr viņi darbojas — vai DeltFall grupai ir tāds pats apskates komplekts kā mums?”

Es pārbaudīju. CentrSistēma domāja, ka droši vien jā, bet nu es zināju, cik vērts ir tās viedoklis. “Varbūt,” atbildēju. DeltFall bija otra apskates grupa, līdzīga mūsējai, bet viņi atradās uz kontinenta planētas otrā pusē. Viņi bija daļa no lielākas organizācijas un nolaidās ar citu kuģi, tādēļ abu grupu cilvēki nebija satikušies aci pret aci, bet laiku pa laikam plāpāja sarunu kanālos. Mans līgums uz DeltFall neattiecās, un viņiem bija pašiem savas DrošVienības — viena uz desmit cilvēkiem, kā standartā noteikts. Mums bija jāspēj trauksmes situācijās sazināties, bet tas, ka atrādāties pusplanētas attālumā viens no otra, radīja dabiskus ierobežojumus.

Mensa atgāzās krēslā un salika kopā pirkstus. “Labi, tad darīsim tā. Es gribu, lai katrs no jums pārbauda ziņojumu komplekta daļas atbilstoši savām specialitātēm. Mēģiniet atrast, vai trūkst vēl kādas informācijas. Kad mums būs daļējs saraksts, es sazināšos ar DeltFall un uzzināšu, vai viņi var mums pārsūtīt dokumentus.”

Tas izklausījās pēc lieliska plāna, un man tajā nebija jāpiedalās. Sacīju: “Dr. Mensa, vai es jums vēl kam esmu vajadzīgs?”

Viņa pagriezta krēslu, lai paskatītos uz mani. “Nē, es došu ziņu, ja mums būs kādi jautājumi.” Esmu strādājis ar līgumiem, kur viņi būtu man vienkārši likuši tur stāvēt visu diennakts ciklu — ja nu gadījumā kādam vajadzētu, lai es kaut ko izdaru, un viņi negribētu krāmēties ar sarunu kanālu, lai mani izsauktu. Tad viņa piebilda: “Zini, tu vari palikt tepat, komandas telpā, ja vēlies. Tu tā gribētu?”

Viņi visi skatījās uz mani, lielākā daļa smaidīja. Viens negatīvs blakusefekts tam, ka es izmantoju bruņas, ir tas, ka es esmu pieradis aptumšot sejsegu. Pārāk maz trenējos kontrolēt sejas izteiksmi. Tagad — esmu diezgan pārliecināts — tā pauda kaut ko līdzīgu stingām šausmām vai varbūt pretīguma pilnām šausmām.

Mensa satrūkusies izslējās. Tad steidzīgi piebilda: “Vai arī nē, nu, zini, kā vien vēlies.”

Es teicu: “Man jāpārbauda apkārtne,” un pamanījos pagriezties un aiziet pilnīgi normāli, nepavisam ne tā, it kā es laistos prom no milzīga naidīgu organismu bara.

Atgriezies savās telpās, es atbalstīju galvu pret plastikāta sienu. Nu viņi zināja, ka slepkabots negrib uzturēties viņu sabiedrībā tikpat ļoti, cik viņi negribēja uzturēties slepkabota sabiedrībā. Biju nodevis nelielu gabaliņu no sevis.

Tā nedrīkst notikt. Man ir pārāk daudz kā slēpjama, un, ja tiek atklāts viens fragments, tas nozīmē, ka arī pārējais vairs nav tik labi aizsargāts.

Atgrūdos no sienas un nolēmu, ka vajadzētu kaut ko padarīt. Trūkstošais apakšziņojums lika man būt nedaudz piesardzīgam. Par to nebija nekādu rīkojumu. Mani izglītības moduļi ir tik lēti sūdi, ka noderīgāko, ko zināju par drošību, biju apguvis izklaides kanālu apmācības programmās. (Šis ir vēl viens iemesls, kādēļ uzņēmumam jāuzliek mūsu iznomāšana par obligātu priekšnoteikumu, lai šīs izrakteņu un bioloģijas izpētes grupas varētu saņemt nodrošinājumu: mēs esam lēta ražojuma un riktīgi sūkājām. Nevienam no brīva prāta mūs neiznomātu ne-slepkavnieciskiem mērķiem.)

Uzvilcis rezervē glabāto virsādu un bruņas, es apgāju pa apkārtnes perimetru un salīdzināju šibrīža reljefa un seismisko datu rādītājus

ar tiem, ko uzņēmām, kad ieradāmies. Rathi un Arada kanālā ziņoja, ka tādi faunas paraugi kā tas, ko tagad dēvējam par Naidnieku Nr. Viens, varētu būt radījuši visas krāterveida anomālijas apskates reģionā. Bet ap mītņi nekas nebija mainījies.

Pārliecinājos arī par to, ka abiem divplāksņiem — gan lielajam, gan mazajam — bija pilns avārijas piederumu komplekts. Biju pats tos tur pirms laba laiciņa ievietojis, bet nu pārbaudīju, vai kopš iepriekšējās apskates cilvēki nav ar tiem izdarījuši kaut ko stulbu.

Izdarīju visu, ko vien varēju izdomāt darāmu, un tad beidzot ļāvu sev atslēgties, lai atgūtu iekavēto seriālu pasaulē. Biju jau noskatījies trīs “Mēness patvēruma” sērijas un paātrinātā tempā braucu pāri seksa ainai, kad Dr. Mensa pa sakaru kanālu atsūtīja man dažus attēlus. (Man nav nekādu dzimumpazīmju vai ar seksualitāti saistīta aprīkojuma (ja konstruktam tādi ir, tad tas ir seksbots bordelī, nevis slepkabots), un varbūt tādēļ man šķiet, ka seksa ainas ir garlaicīgas. Lai gan domāju, ka, pat ja man būtu seksa aprīkojums, es uzskatītu tās par garlaicīgām.) Paskatījos uz attēliem Mensas ziņā un saglabāju vietu, kur bija ticis seriālā.

Laiks atzīties: patiesībā es nezinu, kur mēs esam. Mums komplektā ir, nē — vajadzētu būt — pilnai satelīta kartei ar šo planētu. Tā cilvēki izlēma, kur veikt apskates. Nebiju vēl paskatījies uz kartēm un biju uzmetis tikai paviršu mirkli ziņojumu komplektam. Sevis aizstāvbai varu teikt, ka mēs šeit bijām divdesmit divas planētas dienas un man nebija jādara nekas cits, kā vien jāskatās, kā cilvēki kaut ko skenē vai paņem zemes, akmeņu, ūdens un lapu paraugus. Vienkārši nebija nekāda satraukuma. Turklāt, kā varbūt būsiet ievērojuši, man nerūp.

Tā nu fakts, ka mūsu kartē trūkst sešu daļu, man bija pārsteigums. Pin-Lī un Guratins bija atraduši neatbilstības, un Mensa gribēja zināt, vai, manuprāt, vaina bija tur, ka pārskata komplekts bija lēts un kļūdains, vai arī man šķiet, ka tas ir uzlauzts. Es augstu vērtēju to, ka mēs sazināmies pa datu kanālu un ka viņa nelika man runāt sarunu kanālā. Es to

novērtēju tik augstu, ka sniedzu savu patieso viedokli — ka, ļoti iespējams, pie visa bija vainīgs fakts, ka mūsu pārskata komplekts ir lēts sūds, bet vienīgais veids, kā par to pārliecināties, bija doties uz kādu no trūkstošajām kartes daļām, lai paskatītos, vai tur ir vēl kaut kas cits, ne tikai kārtējais garlaicīgās planētas gabals. Es to gluži tā neformulēju, bet tāda bija doma.

Tad Mensa novērsās no kanāla, bet es no tā neatslēdzos, jo zināju, ka viņa parasti pieņem lēmumus ātri un, ja atsākšu sēriju, mani tik un tā pārtrauks. Pieslēdzos centrālās telpas drošības kamerai, lai varētu noklausīties viņu sarunu. Viņi visi vēlējās doties paskatīties un pārsprieda tikai to, vai vajadzētu pirms tam nogaidīt. Viņi tikko bija sarunājušies ar DeltFall grupu otrā kontinentā, kas bija piekritusi pārsūtīt trūkstošos komplekta dokumentus. Daži klienti vēlējās vispirms paskatīties, vai vēl kaut kā netrūkst, citi gribēja doties nekavējoties, blablabla.

Es zināju, kā tas beigsies.

Tas nebija ilgs ceļojums, ne pārāk tālu no citu veikto pārbaužu vietām, bet neziņa par to, kur tieši viņi ielidos, lika uztraukties par drošību. Ja pasaule būtu iekārtota gudri, es turp dotos viens, bet vadības modulis noteica, ka man vienmēr jāatrodas simt metru tuvumā kādam no klientiem, citādi tas mani nosvilinās. Viņi to zināja, tādēļ mans piedāvājums vienam pašam paceļot pa kontinentu varētu izraisīt zināmas bažas.

Tā nu tad, kad Mensa atkal atvēra sakaru kanālu un pateica, ka viņi dosies, es atbildēju, ka saskaņā ar drošības protokolu ir jādodas arī man.

TREŠĀ NODAĻA

Mēs sagatavojāmies, lai dotos prom nākamā diennakts cikla sākumā pirmajā rīta gaismā, un satelīta sniegtā laika prognoze liecināja, ka šī būs jauka diena lidojumam un novērošanai. Es ieskatījos MedSistēmā un redzēju, ka Baradvaja bija nomodā un spēja runāt.

Tikai tad, kad jau palīdzēju aiznest aprīkojumu uz mazo divplāksni, es sapratu, ka viņi liks man lidot komandas kajītē.

Par laimi, es biju bruņās, ar aptumšotu sejsegu. Bet, kad Mensa man teica, lai apsēžos otrā pilota krēslā, izrādījās, ka nav tik traki, kā man sākumā bija licies. Arada un Pin-Lī nemēģināja ar mani sarunāties, un Rathi pat novērsās, kad spraucos viņam garām, lai nokļūtu kajītes priekšgalā.

Viņi visi tik piesardzīgi neskatījās un nemēģināja uzsākt sarunu ar mani, ka, tikko pacēlāmies gaisā, žigli pārskatīju CentrSistēmas ierakstus ar viņu sarunām. Biju iestāstījis sev, ka patiesībā nemaz nebiju tik traki zaudējis savaldību, kad Mensa uzaicināja mani palikt centrālajā telpā ar cilvēkiem — tā, it kā es pilnīgi būtu persona vai kas tāds.

Tas, kā viņi sarunājās pēc manas aiziešanas, pārskatot radija sajūtu, ka es krītu. Nē, izskatījās vēl sliktāk, nekā biju iedomājies. Viņi bija par to izrunājušies, un visi vienojās par to, ka nevajadzētu “piespiest mani doties tālāk, nekā es esmu gatavs iet”, un viņi visi bija tik sirsnīgi, un tas bija sasodīti mokoši. Es nekad vairs nenoņēmsu

ķiveri. Ja man jārunā ar cilvēkiem, tad skaidrs, ka es šajā stulbajā darbā nevaru izdarīt ne sūda.

Viņi bija mani pirmie klienti, kam nebija bijis iepriekšējas pieredzes ar DrošVienībām, tā ka varbūt man būtu vajadzējis būt tam gatavam — ja es būtu papulējies par to aizdomāties. Ļaut viņiem ieraudzīt mani bez bruņām bija milzīga kļūda.

Vismaz Mensa un Arada nebija laidušas pie teikšanas tos, kas vēlējās ar mani par to parunāt. Jā, parunāt ar Slepka botu par viņa jūtām. Šī doma bija tik sāpīga, ka mana efektivitāte nokritās līdz 97 procentiem. Es labprātāk rāptos atpakaļ Naidnieka Nr. Viens mutē.

Tā nu raizējos par to, kamēr viņi skatījās ārā pa logiem uz planētas gredzenu vai kanālos skatījās divplāksņa rādījumus ar jauno ainavu, vai sarunu kanālā plāpāja ar pārējiem, kuri sekoja mūsu gaitām no mītnes. Biju izklaidīgs, tomēr pamanīju mirkli, kad izslēdzās autopilots.

Tā būtu varējusi izrādīties problēma, bet es biju otrā pilota sēdekli, tādēļ varētu laikā pārņemt vadību. Bet, pat ja manis tur nebūtu bijis, viss būtu kārtībā, jo divplāksni vadīja Mensa, kura nekad nenoņēma rokas no vadības pulsts.

Lai arī planētas virsmas lidaparātu autopiloti nav tik sarežģīti kā pilnvērtīga pilota bota sistēma, daži klienti tik un tā mēdza tos ieslēgt un doties pasēdēt kajītes aizmugurē vai pagulēt. Mensa tā nedarija, un viņa vienmēr uzstāja, lai arī citi lidojot seko šiem noteikumiem. Viņa tikai izgrūda domīgas un nīgras skaņas un pavērsa kursu prom no kalna, kurā mūs būtu ietricis maldīgais autopilots.

Es jau biju izgājis cauri ciklam no šausmām par to, ka viņi gribēja ar mani runāt par manām jūtām, līdz pateicībai, kad Mensa bija likusi viņiem to nedarīt. Kad viņa pārstartēja autopilotu, es nolāsīju tā darbības žurnālu un nosūtīju uz viņas kanālu, lai parādītu, ka tas bija izslēdzies CentrSistēmas gļuka dēļ. Viņa klusitēm nolamājās un papurināja galvu.

Pazudusī kartes daļa nebija pārāk tālu no mūsu apskates reģiona, un tādēļ mēs tur nonācām, vēl pirms es paspēju kaut drusciņ samazināt sēriju skaitu, kas būtu jānoskatās un bija saglabātas manā iekšējā atmiņā. Mensa teica pārējiem: “Mēs dodamies tur, augšā.”

Mēs bijām lidojuši pāri biežam tropu mežam, kas stiepās virs dziļām aizām. Pēkšņi tas izbeidzās un pārtapa līdzenumā, kurā vīdēja ezeriņi un mazāki koku puduri. Tur bija daudz kailu akmeņu — zemas grēdas un apvēlušies milzeņi. Akmeņi bija tumši un spīdīgi — kā sastingusi magma.

Kajītē valdīja klusums, visi vēroja rādījumus. Arada skatījās seismiskajos datos, pa savu kanālu nosūtīdama tos arī pārējiem mītnē palikušajiem.

“Neredzu neko tādu, kas liegtu satelītam izveidot šī reģiona karti,” Pin-Lī domīgi teica, pētot divplākšņa iesūtītos datus. “Nekādu savādu rādījumu. Tas ir dīvaini.”

“Ja nu vienīgi šiem akmeņiem piemīt kaut kādas kamuflāžas īpatnības, kas liedza satelītiem tos atainot,” Arada noteica. “Skeneri uzvedas nedaudz jokaini.”

“Jo skeneri sūkā korporatīvās olas,” Pin-Lī nomurmināja.

“Vai nolaisties?” Mensa jautāja. Es aptvēru, ka viņa sagaida no manis drošības izvērtējumu.

Skeneri it kā darbojās un atzīmēja kaut kādas bīstamības, bet tās neatšķīrās no tā, ar ko bijām saskārušies līdz šim. Es teicu: “Varam nolaisties. Bet mēs zinām, ka šeit ir vismaz viena dzīvības forma, kas rokas cauri akmeņiem.”

Arada nedaudz padīdījās sēdekli, gluži kā nevarētu nociesties, nedevisies tālāk. “Zinu, ka mums jābūt piesardzīgiem, bet domāju, ka mums būs drošāk, ja zināsim, vai tukšie laukumi satelīta kartē ir nejauši vai tišām radušies.”

Tad es sapratu, ka viņi nav atmetuši domu par iespējamu sabotāžu. Man būtu vajadzējis saprast to agrāk, kad Pin-Lī jautāja, vai CentrSistēma var tikt uzlauzta. Bet tobrīd cilvēki skatījās uz mani un es vēlējos tikai tikt no turienes prom.

Rathi un Pin-Lī piebalsoja Aradai, un Mensa pieņēma lēmumu. “Mēs nolaidīsimies un savāksim paraugus.”

Sakaru kanālā no mītnes ieskanējās Baradvajas balss: “Lūdzu, esiet prātīgi.” Viņa vēl joprojām izklausījās nesevī.

Mensa mūs maigi nosēdināja, divplākšņa slieces atsitās pret zemi gandrīz nejutami. Es jau biju piecēlies un nostājies pie lūkas.

Cilvēki laikus bija uzvilkuši ķiveres, tādēļ es atvēru lūku un ļāvu trapam nolaisties. Tuvumā akmeņainie laukumi vēl arvien izskatījās pēc stikla — pamatā melna, bet ar dažādām krāsām, kas pārgāja cita citā. Tik tuvu zemei divplākšņa skeneri varēja droši apliecināt, ka seismiskā aktivitāte bija nulles līmenī, bet es paspēru dažus soļus ārā, gluži kā dodams iespēju jebkam, kas nu tur ārā bija, man uzbrukt. Ja cilvēki redz, kā es daru savu darbu, tas samazina iespēju, ka veidosies aizdomas par sačakarētiem vadības moduļiem.

Mensa nokāpa pirmā pēc manis, viņai sekoja Arada. Abas stāigāja apkārt, ar portatīvajiem skeneriem uzņemdamas papildu rādījumus. Tad pārējie izņēma paraugu komplektus un sāka skaldīt nost akmeņaino stiklu — vai stiklaino akmeni —, vākt zemes un augu paraugus. Viņi daudz sarunājās savā starpā un ar citiem mītnē palikušajiem. Tāpat viņi sūtīja datus uz kanālu, bet es tiem nepievērsu uzmanību.

Tā bija savāda vieta. Klusa, salīdzinot ar citiem apskatītajiem reģioniem, šeit nebija pārāk daudz putnu skaņu un nekādu dzīvnieku kustības pazīmju. Varbūt viņus atbaidīja akmeņainie laukumi. Es pagājos tālāk, garām dažiem ezeriņiem, gandrīz vai gaidīdams, ka ieraudzīšu kaut ko zem ūdens. Varbūt miroņus. Biju tos redzējis pārpārēm (un sataisījis pārpārēm) iepriekšējos līgumos, bet šajā te līdz šim bija pietrūcis liķu. Tā bija patīkama pārmaiņa.

Mensa bija noteikusi apskates areālu, atzīmējot visas vietas, kuras no gaisa bija iespējams reģistrēt kā bīstamas vai potenciāli bīstamas. Vēlreiz pārbaudīju visu cilvēku atrašanās vietu un redzēju, ka Arada un Rathi dodas taisnā ceļā uz vienu no bīstamības marķieriem. Gaidīju, ka viņi apstāties pie tā robežas, jo iepriekšējos mērījumos viņi bija bijuši gana piesardzīgi. Tomēr katram gadījumam sāku doties attiecīgajā virzienā. Tad viņi šķērsoja robežu. Es sāku skriet. Nosūtīju Mensai savas lauka kameras datus un izmantoju bals sakarus, lai teiktu: “Dr. Arada, Dr. Rathi, lūdzu, apstājieties. Jūs esat šķērsojuši robežu un tuvojaties bīstamības marķierim.”

“Tiešām?” Rathi izklausījās pilnīgi apstulbis.

Par laimi, abi apstājās. Kad biju tur nonācis, abi bija nosūtījuši uz manu kanālu savas kartes. “Nesaprotu, kas par vainu,” Arada samulsusi teica. “Neredzu nekādu briesmu marķieri.” Viņa bija atzīmējusi abu pozīcijas, un viņu kartēs izskatījās, ka abi atrodas apskatāmās zonas iekšpusē un tuvojās slapjākai zonai.

Pagāja mirklis, līdz es sapratu, kur ir problēma. Tad es uzliku savu karti — īsto karti — pāri viņējai un nosūtīju Mensai. “Dirsā,” viņa noteica sakaru kanālā. “Rathi, Arada, jūsu kartes ir aplamas. Kā tas notika?”

“Gļuks,” Rathi noteica. Viņš pētīja sava kanāla ekrānus un saviebās. “Tā ir izdzēsusi visus marķierus šajā kartes pusē.”

Tā nu es pavadīju atlikušo rīta daļu, dzenādams ļaudis prom no bīstamības marķieriem, kurus viņi nevarēja redzēt, kamēr Pin-Lī daudz lamājās un mēģināja piespiest kartes skeneri darboties kā nākas. “Es sāku domāt, ka šīs pazudušās daļas ir tikai kļūda kartējumā,” vienubrīd elso-dams izgrūda Rathi. Pētnieks bija iebridis vietā, ko šie sauca par karsto dubļu bedri, un man bija viņš jāvelk ārā. Mēs abi bijām līdz viduklim nošķiedušies ar dubļiem un skābi.

“Tu domā?” sapīkusi atteica Pin-Lī.

Kad Mensa lika mums doties atpakaļ uz divplāksni, atviegloti bija visi.

Mēs atgriezāties mītnē bez grūtībām, kas nupat jau šķita diezgan negaidīti. Cilvēki devās analizēt savus datus, un es devos patverties savās telpās, pārbaudīt drošības ziņojumus un tad gulēt savā kārbā un kādu brīdi skatīties medijus.

Biju tikko pabeidzis kārtējo apgaitu un pārbaudījis dronus, kad kanālā saņēmu ziņu, ka CentrSistēma no satelīta saņēmusi atjauninājumu un tur ir arī papildinājumi man. Zinu knifu, ar kura palīdzību es lieku CentrSistēmai domāt, ka esmu visu saņēmis, un noglabāju to ārējā atmiņā. Es neinstalēju automātiskus atjauninājumus, jo man tas vairs nav jādara. Kādreiz, kad būs iekāriens — droši vien pirms došanās prom no planētas —, es iziešu cauri papildinājumiem, pievienošu to, ko vēlēšos, un izdzēsīšu pārējo.

Citiem vārdiem sakot, tā bija parasta, garlaicīga diena. Ja Baradvaja vēl arvien nebūtu medpunktā, varētu pat aizmirst, kas bija noticis. Bet dienas cikla beigās Dr. Mensa vēlreiz mani izsauca un teica: “Man šķiet, ir radusies problēma. Mēs nevaram sazināties ar DeltFall grupu.”

Es devos uz komandas centrāli, kur bija sapulcējušies Mensa un pārējie. Viņi atrada kartes un datus, kuros bija atainots mūsu un DeltFall izvietojums. Lielajā ekrānā vizmoja planētas izliekums. Kad ierados, Mensa teica: “Izskatīju lielā divplākšņa specifikāciju, un mēs varam aizlidot turp un atpakaļ ar vienu uzlādi.”

Mans sejsēgs bija aptumšots, tā ka varēju vaicāties, cik uziet, un viņi to nemanīja.

“Tu domā, ka viņi mums neļaus uzlādēties viņu mītnē?” Arada jautāja un tad paskatījās apkārt, jo pārējie uz viņu blenza. “Kas?” viņa noprasīja.

Overse aplika roku ap viņas pleciem un viegli saspieda. “Ja viņi neatbild uz mūsu signāliem, tad varbūt viņi ir ievainoti vai viņu mītne ir sabojāta,” viņa teica. Būdamas pāris, viņas allaž bija tik sirsnīgas viena pret otru. Visa grupa līdz šim bija bijusi relatīvi nedramatiska, un es to novērtēju. Daži iepriekšējie līgumi bija mani nolikuši tādā kā negribīga novērotāja lomā izklaides kanāla daudzpartneru attiecību seriālā, tikai tādā, kur es ienīstu visus aktierus.

Mensa pamāja. “Par to es uztraucos, it īpaši, ja viņu apskates komplektā arī pietrūka ziņu par potenciālajām briesmām — līdzīgi kā mūsējā.”

Arada izskatījās tā, it kā viņai tikai nupat būtu ienācis prātā, ka visa DeltFall komanda varētu būt beigta.

Rathi teica: “Mani uztrauc tas, ka netika palaista viņu avārijas signālrakete. Ja mītne būtu sabojāta vai ja būtu medicīniskas dabas problēma, ar ko viņi nevarētu tikt galā, viņu CentrSistēmai vajadzētu būt automātiski palaidušai signālraketi.”

Katrai apskates komandai ir sava rakete, kas izvietota drošā attālumā no mītnes. Tā tiktu palaista zemā orbītā un sūtītu pulsa signālu uz tārpeju, kura to aizšautu prom — vai ko nu tārpejas dara — uz uzņēmuma tīklu, kurš to uztvertu, un transportkuģis mūsu savākšanai tiktu nosūtīts nekavējoties, nevis tikai projekta beigu datumā. Vismaz tā tam bija jānotiek. Parasti.

Mensas sejas izteiksmē bija nolasāmas raizes. Viņa paskatījās uz mani. “Kā tu domā?”

Pagāja divas sekundes, līdz es aptvēru, ka viņa runā ar mani. Par laimi, tā kā šķita, ka mēs tiešām plānojam kaut ko darīt, es pat biju pievērsis sarunai uzmanību un man nevajadzēja to atskaņot vēlreiz. Es teicu: “Viņiem ir trīs līgumā noteiktās DrošVienības, bet, ja viņu mītnei uzbruka pretinieks, kas ir tik liels kā Naidnieks Nr. Viens vai lielāks par to, viņu sakaru aparatūra var būt bojāta.”

Pin-Lī ieskatījās signāltraķešu aprakstā. “Vai raķetes netiek palaiestas pat tad, ja pārējais sakaru aprīkojums ir iznīcināts?”

Vēl kāds būtisks labums no mana uzlauztā vadības moduļa: es varu ignorēt tā rīkojumus aizstāvēt stulbo uzņēmumu. “Tam tā vajadzētu notikt, bet ir dzirdēts par aprīkojuma kļūmēm.”

Sekoja mirklis, kurā viņi visi apdomāja hipotētiskās savas mītnes aprīkojuma kļūmes — iespējams, ietverot arī lielo divplāksni, ar ko viņi šajā ceļojumā izlidotu ārpus mazā divplāksņa sasniedzamības joslas, tā ka, ja ar to kas atgadītos, viņiem nāktos kājot atpakaļ pašiem. Un peldēt atpakaļ, jo starp abiem kartes punktiem bija okeāna izmēra ūdens klajs. Vai noslikt; pieņēmu, ka viņi varētu vienkārši noslikt. Ja jūs pirmīt prātojat, par ko es vaicostos, tad šis būtu tas iemesls.

Lidojums uz kartes aptumšoto daļu bija nedaudz ārpus mūsu rīkojumu parametriem, bet šis būtu divu dienu ceļojums — pat tad, ja viņi tikai aizlidotu turp, paskatītos uz čupiņu liķu, pagrieztos un lidotu atpakaļ.

Tad Guratins teica: “Un kā ar tavām sistēmām?”

Es nepavērsu ķiveres sejšegu uz viņa pusi, jo tas var izskatīties biedējoši, un man bija īpaši svarīgi pretoties šādam impulsam. “Es rūpīgi sekoju līdz savām sistēmām.” Ko citu, viņaprāt, man vajadzēja teikt? Tam nav nozīmes; par mani nepienākas kompensācija.

Volesku nokremšļojās. “Tātad mums jāgatavojas glābšanas misijai.” Viņš izskatījās apmierinoši, bet MedSistēmas kanāls vēl arvien vēstīja par zināmām trauksmes pazīmēm. Baradvajas stāvoklis bija stabils, bet viņu vēl nevarēja izlaist no medpunkta. Viņš turpināja: “Esmu no divplāksņa informācijas komplekta izvilcis šādas tādas instrukcijas.”

Jā, instrukcijas. Viņi ir akadēmiķi, pārbaudītāji, izpētītāji, nevis brašie pētnieki no seriāliem. Seriāliem, kas man patika, jo tie bija nereālistiski, nevis depresīvi un drūmi kā īstenība. Es teicu: “Dr. Mensa, manuprāt, man būtu jādodas ar jums.”